

ת"פ 4391/06 - מ.י. היועץ המשפטי לאגף מס הכנסה נגד סי אס טי . אי היי-טק בע"מ, יעקב לוסטגרטן

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 4391-06 מ.י. היועץ המשפטי לאגף מס הכנסה
נ' סי אס טי . אי היי-טק בע"מ ואח'

בפני כב' השופטת חנה מרים לומפ
בעניין: מ.י. היועץ המשפטי לאגף מס הכנסה

המאשימה

נגד

1. סי אס טי . אי היי-טק בע"מ
2. יעקב לוסטגרטן

הנאשמים

גזר דין

רקע

1. נגד הנאשמים, הוגש כתב אישום מתוקן בשנית, אשר ייחס להם 15 עבירות של אי תשלום מס שנוכה, עבירה לפי סעיף 219 בקשר עם סעיפים 117, 164 ו-166 לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש], התשכ"א-1961 (להלן: "**הפקודה**"). לנאשם 2 יוחסו גם 15 עבירות של אחריות מנהל, עבירה לפי סעיף 224 א' לפקודה.

על פי עובדות כתב האישום, נאשמת 1, היא חברה פרטית, רשומה בישראל, שעסקה בכל התקופות הרלוונטיות לכתב האישום בתכנון ויצור של מערכות גזים (להלן: "**החברה**") ונאשם 2 שימש מנהלה של החברה (להלן: "**הנאשם**").

על פי הנטען, במהלך החודשים 5/04 - 7/05, ניכו הנאשמים מס במקור ממשכורות ששילמו לעובדי החברה ומתשלומים ששילמו לקבלני משנה של החברה בסך כולל של 581,062 ₪. הנאשמים, ללא הצדק סביר, לא שילמו לפקיד השומה במועד סכום זה ובכך עברו עבירה של אי העברת מס שנוכה במקור. בנוסף הואשם נאשם 2, כי בהיותו מנהלה הפעיל של החברה, ידע על ביצוע העבירות ולא נקט בכל האמצעים הסבירים למניעת העבירות.

2. הליך שמיעת הראיות התנהל בפני כב' השופט פיינברג, וביום 6.9.12 ניתנה הכרעת דין בתיק. החברה לא נטלה חלק בהליך מאחר שהיתה בהליכי פירוק החל משנת 2006.

בהכרעת הדין מצא כב' השופט פיינברג לזכות את הנאשם מ-9 אישומים ולהרשיעו באישומים 1-6, אשר נוגעים

לחודשים 5/04-10/04.

באשר לאישומים 7-15 אשר מתייחסים למשכורות חודשים 7/05-11/04, קבע כב' השופט פיינברג כי המאשימה לא הוכיחה ששולמו משכורות לעובדים החל מחודש 11/04 ועד לסגירת החברה ועד בכלל כמפורט בדוחות 102 לאותם החודשים, ומשכך לא הוכח כי החברה ביצעה ניכוי מס במקור ביחס לאותן משכורות וכפועל יוצא מכך, לא הוכיחה התביעה כי החברה החזיקה בכספי ניכויים ונמנעה מהעברתם לרשויות המס, ביחס לאותן משכורות (ר' סעיפים 9-10 להכרעת הדין).

בהכרעת הדין נקבע כי בהתאם לראיות אשר הוצגו לבית המשפט העבירות בהן הורשע הנאשם באישומים 1-6 נעברו בדיעתו המלאה וכי הוא, כמנהל החברה, לא נקט באמצעים סבירים להבטחת מיניעת ביצוען (ר' סעיף 31 להכרעת הדין).

טיעוני הצדדים

3. בראשית טיעונו ביקש ב"כ המאשימה להטיל על החברה קנס סמלי, זאת בהסתמך על החלטה מיום 1.9.13, שניתנה בהתאם לבקשתו אשר הוגשה בהסכמת ב"כ החברה, עו"ד קוויש, אשר משמש כמפרקה.

באשר לנאשם, טען ב"כ המאשימה כי החומרה הגלומה במעשיו נלמדת מכך שהנאשם הורשע בביצוען של 6 עבירות של אי-העברת מס, לפי סעיף 219 לפקודת מס הכנסה, בסכום כולל של 327,888 ₪, משוערך בסכום של 421,488 ₪. לדידו, כל עבירה מהווה אירוע נפרד, על כן יש לקבוע מתחם ענישה לכל עבירה בנפרד.

ב"כ המאשימה טען כי במעשיו, רמס הנאשם את הערכים עליהם נועדה להגן הוראת סעיף 219 לפקודה, קרי הגנה על הקופה הציבורית ועל עיקרון השוויון בנטל תשלום המיסים, כאשר אי העברת ניכויים, על פי הפסיקה הקיימת, עולה כדי גניבה של ממש מהקופה הציבורית. ועל כן הוא סבור כי שומה על בתי המשפט להירתם למלחמה בעבירות המס, וזאת באמצעות ענישה מרתיעה.

לדבריו חלקו של הנאשם בביצוע העבירות היה מרכזי ובלעדי, כאשר למעשיו קדם תכנון. הנאשם היה בעל תפקיד בחברה, הוא היה האחראי על חשב החברה, הוא נהג לעבור מידי חודש בחודשו על דו"חות המשכורת, היה מעורב בעניינים הפיננסיים של החברה וקיבל מידע שוטף אודות העובדה, כי החברה אינה משלמת ניכוי מס. כתוצאה מביצוע העבירות, גרף הנאשם לכיסו רווחים, ובשל התנהלותו קרסה החברה.

עוד הוסיף ב"כ המאשימה וטען כי למרות שהנאשם ביצע את העבירות על רקע מצוקה כלכלית, הרי שעל פי קביעת בית המשפט העליון, אין לתת משקל משמעותי לקשיים כלכליים לעניין העונש, ואין לראות במצוקה כלכלית כהצדק לביצוע עבירות מס. הנאשם אמנם הסיר את המחדלים הנטענים בכתב האישום, ושילם את חובותיו, ועל כן נמנעה המאשימה מלעתור להטלת עונש מאסר. יחד עם זאת, טען ב"כ המאשימה כי על בית המשפט לתת את הדעת לכך, שרק לאחר 9 שנים שילם הנאשם את החובות שיוחסו לו.

ב"כ המאשימה סבר כי אין לראות בחרטתו של הנאשם חרטה כנה, זאת לנוכח התנהלותו במהלך ההליך, עת ניסה להטיל את האחריות לביצוע העבירות על אחרים ולא נטל אחריות למעשיו.

עוד טען ב"כ המאשימה כי בעבירות אלה על העונש להרתיע הן את הנאשם והן עבריינים פוטנציאליים.

בנסיבות שתוארו, עתר ב"כ המאשימה כי מתחם הענישה ההולם הוא עונש מאסר על תנאי ברף הנע בין 4 ל- 10 חודשי מאסר, כאשר המאשימה עותרת לרף העליון של המתחם, קרי ל- 10 חודשי מאסר על-תנאי לכל עבירה, ולקנס בגובה המקסימלי- 75,000 ₪ לכל עבירה, כאשר בית המשפט יכריע בשאלת מידת החפיפה בין הקנסות.

4. ב"כ הנאשם ציין בטיעונו, כי בניגוד לטענת ב"כ המאשימה, בעניין הנדון לא שלשל הנאשם כספים לכיסו, אלא מדובר בחובה של החברה למס הכנסה. הנאשם נטל הלוואה על מנת לשלם את חובה של החברה, ולא את חובו שלו.

ההליכים בתיק התנהלו בעצלתיים, זאת, בניגוד לטענת ב"כ הנאשם, בגין התנהלותה הנפסדת של התביעה, ולא בעטיה של ההגנה.

לטענת ב"כ הנאשם, וכפי שנקבע, לשיטתו, בהכרעת הדין, ישנם אחרים בחברה הנושאים אף הם באחריות לחובות החברה בהתאם לסעיף 224 לפקודה, ובכללם, הנאמן שמונה על ידי בית המשפט והחשב אשר הגיש את הדו"חות. לפיכך, לדידו, אי העמדתם לדין עולה כדי אכיפה בררנית. לדידו, בית המשפט עצמו, סבר כי עובדות אלו רלוונטיות, אף אם אינן עולות כדי אכיפה בררנית, לעניין עונשו של הנאשם.

אשר לנסיבותיו האישיות של הנאשם מסר ב"כ הנאשם כי הנאשם, בן 57, אב ל- 4 בנות ומתגורר בדירה שכורה במושב לכיש. במרוצת השנים, הוא נתן את כל כולו לחברה, כאשר לאחר פירוקה איבד את כל נכסיו והפך לחייב בחיוביה של החברה, מכוח היותו ערב לה. מצבו הבריאותי של הנאשם רעוע. לאורך שנות ניהול התיק היה הנאשם שרוי במתחים כלכליים ונגרם לו עינוי דין שיש לתת עליו את הדעת בטרם גזירת עונשו.

ב"כ הנאשם מסר כי כיום הנאשם מנסה לשקם את עצמו, תוך שהוא נושא בתשלום כל חובותיו, לרבות הלוואות אותן נטל כדי לשלם את חובו למס הכנסה ולהסיר את המחדל. סכום הקרן עומד על סך של 273,000 ₪, כאשר הסכומים תוקנו על ידי המאשימה והופחתו.

לאור האמור, מכיוון שמדובר בעבירות במדרג חומרה נמוך, יש להסתפק בקנס בסך של 5,000 ש"ח ומאסר על תנאי למשך חודשיים ימים.

הנאשם סמך דבריו על בא כוחו ומסר כי הוא שרוי במתח גדול.

5. כל צד הגיש פסיקה לתמיכה בטענותיו.

מתחם העונש ההולם

6. בקביעת מתחם העונש ההולם בהתאם לעיקרון ההלימה יש להתחשב בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה. במקרה שבפני, הערך החברתי אשר נפגע הוא השוויון בנטל המס. כאשר אדם אינו משלם את חובו על פי החוק ומשתמט מתשלום, המשמעות הכלכלית של המעשה היא שציבור משלמי המיסים נדרש לשלם מס נוסף ונפגעת יכולתה של המדינה לספק שירותים ראויים לאזרח מכאן שהעלמת מיסים גורמת נזק כלכלי כבד למשק ולמדינה. כמו כן בעבירות של אי העברת ניכויים, המעביד משמש כפקיד מס, אשר תפקידו להעביר לידי הרשויות את המס שניכה ממשכורות עובדיו. אי העברת הניכויים משמעותה גניבה מן הקופה הציבורית (ר' ע"פ (חיפה) 332/95 אייזנקוט נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 7.9.95).

7. ברע"פ 977/13 משה אודיזי נ' מדינת ישראל, (ניתן ביום 20.2.13) (להלן: "רע"פ אודיזי") שב וחזר כב' השופט א' שהם על ההלכה הפסוקה לפיה יש להטיל על עברייני מס עונשי מאסר בפועל וכן קנסות כספיים משמעותיים:

"בית משפט זה כבר קבע, לא אחת, כי עבירות המס מתאפיינות בחומרה יתרה נוכח פגיעתן הישירה- בקופה הציבורית, והעקיפה- בכיסו של כל אזרח, ולאור חתירתן תחת ערך השוויון בנשיאת נטל המס (רע"פ 4684/12 גחלי נ' מדינת ישראל (14.6.2012); רע"פ 3434/09 הרפז נ' מדינת ישראל (30.4.2009); רע"פ 10699/07 קובן נ' מדינת ישראל (20.1.2008)). לאור הלכה זו הותוותה בפסיקה מדיניות הענישה, לפיה יש לגזור את דינם של עברייני המס תוך מתן הבכורה לשיקולי ההרתעה, ולהעדיפם על פני נסיבותיו האישיות של הנאשם (רע"פ 674/13 ליטווק נ' מדינת ישראל (28.1.2013); רע"פ 9742/11 רייך נ' מדינת ישראל (20.2.2012); רע"פ 7310/10 חן נ' מדינת ישראל (3.11.2010)). עוד נקבע, כי בנין עבירות אלו, אין להסתפק, ככלל, בהשתת עונש מאסר, אשר ירוצה בעבודות שירות, אלא יש למצות את הדין עם העבריינים באמצעות הטלת עונש מאסר בפועל, המלווה בקנס כספי (רע"פ 5358/12 שוקרון נ' מדינת ישראל (10.7.2012); רע"פ 8581/11 סטיון נ' מדינת ישראל (30.11.2011); רע"פ 3137/04 חג'י נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 18.4.2004))"

8. על אף הלכה ידועה זו, המאשימה לא עתרה להטלת עונש מאסר על הנאשם, זאת בשל חלוף הזמן שעבר מאז ביצוע העבירות והעובדה שהנאשם הסיר את כל מחדליו ושלם לפקיד שומה למעלה מ 300,000 ₪ (ר' ת/1 ו-2). כאמור, המחלוקת בין הצדדים נעוצה בשאלת גובה הקנס שיש להטיל על הנאשם.

9. בקביעת מתחם הקנס ההולם, על בית המשפט לקחת בחשבון הן את הוראת סעיף 40ג(א) לחוק העונשין,

התשל"ז-1977 (להלן: "**החוק**"), שהינה הוראה כללית אשר מנחה את בית המשפט בעת קביעת העונש ההולם ולהתייחס לחומרת העבירה שבוצעה בהתאם לעקרון ההלימה, והן את הוראת סעיף 40 מההווה הוראה ספציפית בעת הטלת עונש של קנס, אשר קובעת כי בעת קביעת מתחם הקנס ההולם, יתחשב בית המשפט במצבו הכלכלי של הנאשם, היינו, כי במתחמי הקנס יכול ויהיו מתחמים שונים לנאשמים שונים שביצעו את אותו מעשה עבירה, וזאת בהתאם למצבו הכלכלי של כל אחד מהם. יחד עם זאת יש לקחת בחשבון גם את הכלל שנקבע ברע"פ **אודיז**, לפיו בעבירות מס, מצב כלכלי קשה של נאשם, איננו יכול להוות שיקול מספיק להקלה בעונש (פסקה 8 לפסק הדין).

10. בעת קביעת מתחם הקנס ההולם לקחתי בחשבון את חומרת העבירות שבוצעו קרי 6 עבירות לפי סעיף 219 לפקודה, כאשר העונש המקסימאלי בכל אחת מהעבירות הוא שנתיים מאסר. חומרת מעשיו של הנאשם באה לידי ביטוי בכך שבמהלך חצי שנה, בידיעתו כמנהל החברה, לא העבירה החברה לידי הרשויות את המס שנוכה ממשכורות העובדים. לגבי מצבו הכלכלי של הנאשם, לקחתי בחשבון את העובדה שיש לו חובות רבים, לרבות בשל הלוואות שנטל על מנת לסלק את חובו לרשות המסים, וכן במצבו הבריאותי והיותו איש משפחה ואב לילדים.

11. מדיניות הענישה הנוהגת ביחס לגובה הקנס בלבד:

רע"פ **ברקאי ואח' נ' מדינת ישראל** המבקשים 1-2 הורשעו בבית משפט השלום ב-18 עבירות של הוצאת חשבונות מס והימנעות מתשלום במועד לפי חוק מס ערך מוסף ובשש עבירות לפי סעיף 219 לפקודה. בית המשפט העליון זיכה את המערערים מחלק מהעבירות בהם הורשעו והקל מעט בעונשם, אולם לא התערב בגובה הקנס אשר הוטל - על מבקש 1 100,000 ₪ ועל מבקש 2, 60,000 ₪.

ע"פ (חיפה) 332/95 **אייזנקוט נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 7.9.95) שם התערב בית המשפט המחוזי ומצא להטיל על המערער, אשר הורשע בבית משפט השלום 59 עבירות לפי סעיף 219 לפקודה קנס בסך **25,000 ₪** בנוסף לעונש של 12 חודשי מאסר בפועל ו-12 חודשי מאסר על תנאי אשר נגזרו עליו בבית משפט קמא.

עפ"ג (מרכז—לוד) 12361-02-13 **מדינת ישראל נ' יוסף סעדון**, שם הותיר בית המשפט המחוזי קנס בסכום **30,000 ₪** שהוטל על המערער שהורשע ב-25 אישומים של אי הגשת דוחות ואי העברת ניכויים. בית משפט המחוזי לא התערב בגובה הקנס זאת בשים לב לכך שהמערער נדון לעונש מאסר של 18 חודשי מאסר בגין העבירות בהם הורשע ועוד 6 חודשי מאסר במצטבר בגין הפעלת תנאי.

ת"פ (שלום חיפה) 3356/03 **מדינת ישראל נ' ג.ש. תעשיות קרמיקה בע"מ ואח'** (מיום 6/7/08), שם הורשע מנהל חברה בהסדר טיעון ב-9 עבירות לפי סעיף 219 לפקודה. בית המשפט כיבד את ההסדר וגזר על מנהל החברה חודשיים מאסר בפועל וקנס בסך 5,500 ₪ או 55 ימי מאסר תמורתו.

ת"פ (שלום חדרה) 1040/06 **מדינת ישראל נ' אייזיק ר פיגומים ומתכת בע"מ ואח'** (מיום 29/6/08). מנהל החברה הורשע על סמך הודייתו בעבירה לפי סעיף 219 לפקודה, עבירה לפי סעיף 216(4) לפקודה ועבירות לפי סעיף 117 ו-118 לחוק מס ערך מוסף. בית המשפט התחשב בכך שנכון למתן גזר הדין הוסרו כל המחדלים והטיל על נאשם

2, מנהל החברה, מאסר על תנאי לתקופה של 3 חודשים וקנס בסך 8,000 ₪ או 80 ימי מאסר תמורתו.

ת"פ (שלום נתניה) 5330/06 **מדינת ישראל נ' חאג' יחיא אדהם** (מיום 5.11.08). הנאשם הורשע בהתאם להודאתו בשלוש עבירות לפי סעיף 216(4) לפקודה. בית המשפט התחשב בהודאת הנאשם, במצבו הכלכלי הקשה ובכך שהוסרו המחדלים והטיל על הנאשם מאסר על תנאי לתקופה של חודשיים וקנס בסך 7,500 ₪ או 60 ימי מאסר תמורתו.

12. בעבירות מס, הסרת מחדליו של הנאשם מהווים האלמנט של "מאמצי הנאשם לתיקון תוצאות העבירה". בפסיקה נקבע כי עצם הסרת מחדלים איננה מונעת הטלת עונשי מאסר בפועל (ר' רע"פ 6095/06 **לוי נ' מדינת ישראל** (5.11.06) ורע"פ 8507/09 **שחל נ' מדינת ישראל** (24.1.10), ובמקרים המתאימים ניתן להתחשב בהסרת המחדלים כשיקול שלא להטיל מאסר בפועל ולהסתפק בעבודות שירות (ר' רע"פ 3873/07 **בושנאק נ' מדינת ישראל** (17.10.07)).

13. במקרה הנדון, הנאשם הורשע בעבירות שהעונש שלצדן הינו מאסר של שנתיים, כך שמדובר בעוונות. הפסיקה שהציג ב"כ המאשימה לא תאמה את נסיבות המקרה הנדון, לא בשל חומרת העבירות ולא בשל כך שהנאשם הסיר מחדליו ולמעשה לא נגרם נזק לקופת המדינה. לעומת זאת הנאשם לא נשלח למאסר, והקנס אשר יוטל עליו צריך לבטא נכונה את חומרת העבירה ואת סלידתה של החברה מעבירות התחמקות מתשלום מס. בהתחשב בהקלה משמעותית זו וכן בהתחשב במצבו הכלכלי של הנאשם אני קובעת כי מתחם הקנס ההולם כל עבירה נע בין 2,000 ₪ ל- 12,000 ₪.

העונש המתאים

14. כאשר מחד התחשבתי בצורך בהרתעת הרבים ובכך שהנאשם לא לקח אחריות למעשיו. מאידך התחשבתי במאמצי הנאשם לתיקון תוצאות העבירה, בנסיבותיו האישיות של הנאשם שהוא בן 57, אב ל- 4 בנות, המשתכר סך של 10,000 ₪ בחודש, הוא שרוי בחובות ואיבד את כל נכסיו בעקבות השקעתו בחברה, ומצבו הבריאותי אף הוא אינו שפיר. כמו כן התחשבתי בעברו הנקי של הנאשם, בחלוף הזמן המשמעותי מעת ביצוע העבירות ובכך שהנאשם הוא בעל התפקיד היחיד בחברה אשר הועמד לדין, החלטתי להטיל על הנאשם את העונשים כדלהלן:

א. 6 חודשי מאסר, הנאשם לא ירצה עונש זה אלא אם יעבור בתוך שנתיים מהיום על כל עבירה לפי לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש], התשכ"א-1961.

ב. קנס בסך 6,000 ₪ על כל עבירה אותה עבר, כך שעל הנאשם לשלם קנס בסך 36,000 ₪ או 6 חודשי מאסר תחתיו. הקנס ישולם ב-36 תשלומים שווים ורצופים החל מיום 15.5.14 ובכל ה- 15 לחודש שלאחריו, לא ישולם תשלום במועדו או במלואו, תעמוד יתרת הקנס לפירעון מיידי.

15. אשר לנאשמת, נוכח הסכמת הצדדים שיוטל על החברה קנס סמלי וזאת מאחר שמדובר בחברה בהליכי פירוק, החלטתי לכבד את הסכמת הצדדים ולהטיל על החברה קנס בסך 1000 ₪.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, ט' אדר ב תשע"ד, 11 מרץ 2014, במעמד ב"כ הצדדים והנאשם.